

<http://www.borda.hu/admin/upload/16777986/80632Brant3kotes.jpg>

Sebastian Brandt A BOLONDOK HAJÓJA

A Borda Antikvárium kiadásában jelenik meg — Magyarországon először — a középkori német irodalom klasszikusa, Sebastian Brant (1457/8—1521) A bolondok hajója című szatirikus verses műve. A baseli jogászprofesszor, majd politikus szerző latin és német nyelvű jogtudományi és költői munkákat írt. Ez a műve 1600-ig 26 kiadást ért meg, 1497-ben lefordították latinra, majd több európai nyelvre, többször átdolgozták, sok utánczója akadt. Erasmus művének, a Balgaság dicséretének előfutára, és általában a bolondirodalom első jelentős alkotása.

A mű kétnyelvű (magyar és német) teljes kiadása tíz részben jelenik meg. Az 1999-es frankfurti könyvvásárra ebből az első kötet készült el, mely az előljáró beszédet és tizenegy bolondság verses leírását és tizenkét rézkarcot tartalmaz. A 11 bolondság mindegyike egy-egy társadalmi, emberi gyarlóságot, bűnt pellengérez ki, tesz nevetségessé (kapzsiság, pénzimádat, helytelen gyermeknevelés, könyvgyűjtés stb.).

Sebastian Brandt

A BOLONDOK HAJÓJA

(részlet)

Bolond-táncban első vagyok,
Mert könyv köröttem volna sok,
Mit nem értek s nem olvasok.

A haszontalan könyvekről

Hogy itt ülök hajónknak orrán,
Az különös fényt vet bizony rám:
Ok nélkül soha sincs ilyesmi,
Könyvtáram miatt kell így esni.

Könyvből van egy rakásnyi kincsem,
Melyből nem értek betűnyt sem,
De azért én úgy megbecsülöm:
Rajta még a legyet se tűröm.
Ha szóba jön a tudomány,

Mondom: Otthon van egynehány!
Én mindig csak annak örültem,
Hogy ott áll a sok könyv körültem.
Ptolemaeusnak jó sora:
Könyvben híja nem volt soha.

Az volt neki a drága kincs,
Kár, hogy értelme semmi sincs,
S így nem tanult belőle könnyen.
Van nekem sok efféle könyvem,
De nem szoktam őket olvasni.

Minek rövid elmémre masni?
A tudás terhe összeroppant.
Ki sokat tanult, mind meghibbant.
Én úgyis olyan nagy úr lettem:
Van, aki pénzért tanul helyettem.

Bár értelmem színtiszta prosztó,
Ha tudósok között folyik szó,
"Igen" helyett mondom, hogy: íta!
A Német Rend helyzetemen javíta,

Mert fejembe nem sok latin ment.

Tudom, hogy vinum bort jelent,
Cuculus: kakukk, stultus: hülye,
Én pedig: doctor domine.
Füleimen sipka. Az ok:
Mint molnár barmáé, nagyok.

(Márton László fordítása)